

LOO PLAN

voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING 2017

*Bestemmingsplanwijziging enkele
percelen tussen de kernen
Zetten en Hemmen*

COLOFON

OPDRACHT

Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming voor een bestemmingsplanwijziging van enkele percelen tussen de kernen Hemmen en Zetten

OPDRACHTGEVER

Gemeente Overbetuwe
Postbus 11
6660 AA Elst

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : e-mail d.d. 20 juli 2017

Ons kenmerk : 2017-602-12650
Datum : 10 augustus 2017

Contactpersoon : de heer ing. Th.H. Ahoud

Contactpersoon : Marko Sinke
Medewerking van : Tim van Leeuwen
Vormgeving : Marianne Mooij

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek en hiermee eigendom van Gemeente Overbetuwe. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan. De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

BEVINDINGEN

1	INLEIDING	4
1.1	SCOPE	4
1.2	KWALITEITSBORGING	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	6
2.2	TERREINGESTELDHEID	7
2.3	SOORTBESCHERMING	7
3	RESULTATEN EN BEOORDELING	10
3.1	GEBIEDSBESCHERMING	10
3.2	HUIDIGE SITUATIE	11
3.3	BEOORDELING BIOTOOP	12
3.4	SOORTBESCHERMING	13
4	CONCLUSIE EFFECTBEOORDELING	16
4.1	ALGEMEEN	16
4.2	PROJECTLOCATIE	17

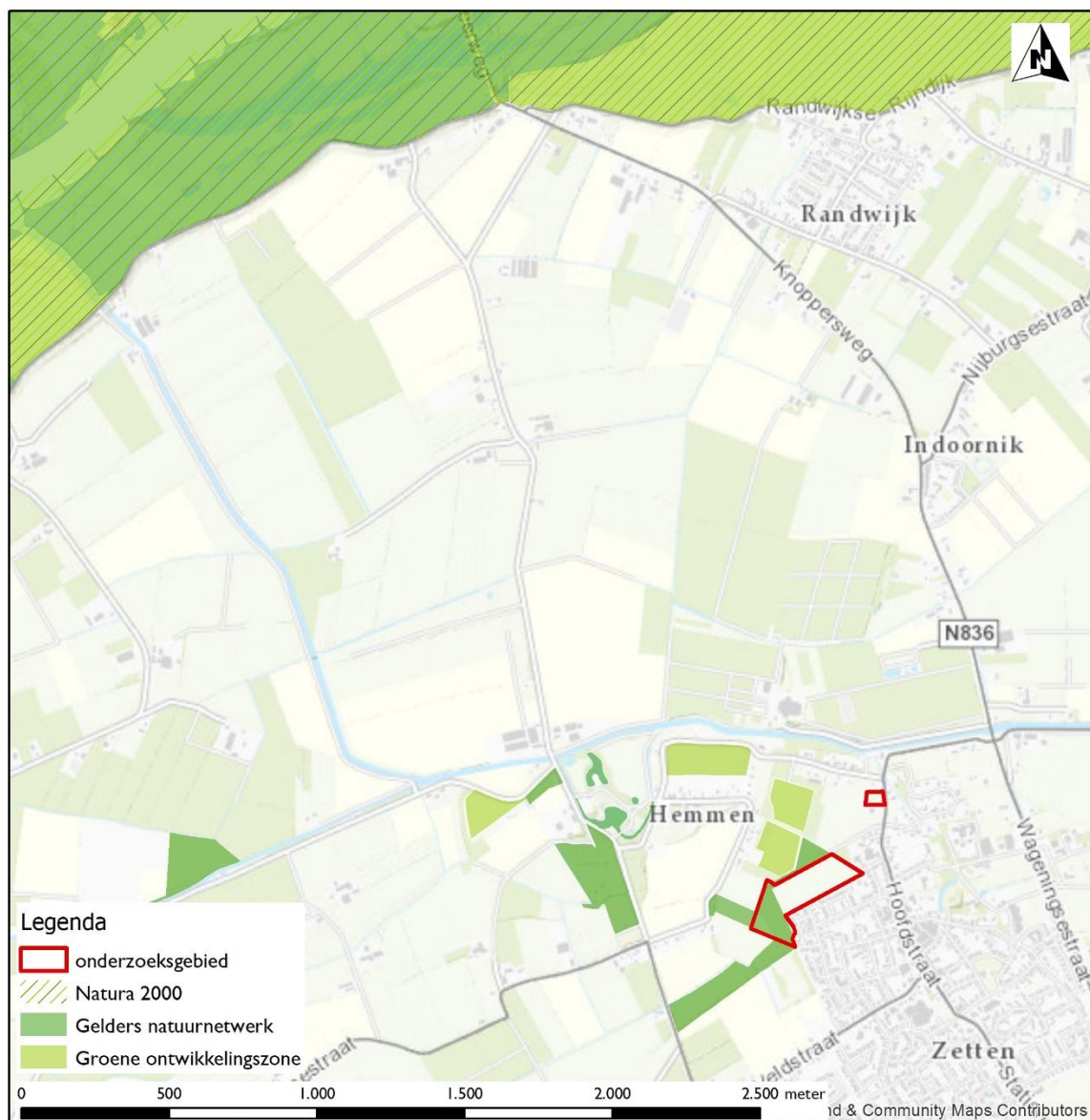
LITERATUUR

BIJLAGEN

1. VERKLARENDE WOORDENLIJST
2. WETTELIJK KADER ALGEMEEN
3. RELEVANTE WETSARTIKELN VAN DE WET NATUURBESCHERMING
4. TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN
5. DETAILKAART PLANGEBIED

Opdrachtgever	Gemeente Overbetuwe
Onderzoekslocatie	Enkele percelen in de omgeving van Zetten
Plaats	Zetten
Voorgenomen activiteit	Woningbouw, aanleg begraafplaats en omvormen groen
Bijzonderheden	-

Figuur 1 Ligging ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebied

Bevindingen

Onderdeel	Conclusie	Vervolgactie
Gebiedsbescherming	Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk invloed op gebiedsbescherming.	Afhankelijk van de ligging en de functie van de begraafplaats: A) Vergunning aanvragen voor het ontwikkelen van een natuurbegraafplaats en kleinschalige recreatie binnen GNN. Plan opstellen om de kernkwaliteiten van het GNN in de omgeving van het plangebied substantieel te versterken. B) Bij reguliere begraafplaats ligging aanpassen zodat deze niet samenvalt met het GNN. Uitstralingseffecten van een begraafplaats zijn verwaarloosbaar, dus de kernwaarden van het GNN komen niet in het gedrang.
Beschermde soorten+	In het gebied zijn op basis van dit onderzoek verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten. Voor een bestemmingsplanwijziging is de aanwezigheid van vleermuizen geen belemmering.	Nadersoortenonderzoek naar vleermuizen indien bomen gekapt worden of als de bosrand aangetast wordt.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd dient <u>rekening gehouden te worden met broedende vogels</u> . Vogels die broeden mogen nimmer verstoord worden (indicatief van half maart tot half augustus).	Geen verstorende werkzaamheden uitvoeren tijdens het broedseizoen (indicatief van half maart tot half augustus). Nestplaatsen vóór broedseizoen ongeschikt maken.

1 Inleiding

De Gemeente Overbetuwe is voornemens een woonhuis, kleinschalige recreatie en een begraafplaats met parkeergelegenheid te realiseren op enkele percelen tussen de woonkernen Zetten en Hemmen. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk.

Veel werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de natuurwetgeving. Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van de wetgeving, en heeft de vorm van een quickscan.

In de nu voorliggende rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen. Op basis van een bureau- en een veldbezoek door een ervaren ecooloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht.

De informatie is op een overzichtelijke wijze beknopt in tabelvorm weergegeven. Achtergronden, verklarende woordenlijst en details zijn opgenomen in de bijlagen.

1.1 Scope

De quickscan Wet natuurbescherming moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) dienen genomen te worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk, of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natuur netwerk Nederland (NNN)), Natura 2000-gebieden) te verwachten bij dit initiatief?

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ervaren ecologen. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Voor een quickscan zijn geen vaste protocollen, maar bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende soortprotocollen.

De bij het onderzoek betrokken personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2008 gecertificeerd.

Datum quickscan	04 augustus 2017
Ecoloog	Ing. T.J. van Leeuwen
Opleiding	Bos- en natuurbeheer Van Hall - Larenstein Afstudeerrichting natuur- en landschapstechniek
Functie	Medewerker ecologie Specifieke kennis op het gebied van flora en vleermuizen
Interne collegiale toetsing rapportage	9 augustus 2017 Drs. K.M. Lotterman, medewerker ecologie

2 Werkwijze

2.1 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot de Natura 2000-gebieden zijn de wettelijke verplichtingen en het daaruit voortvloeiende beleid tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet natuurbescherming vrijwel gelijk gebleven. De instandhoudingsdoelstellingen voor habitats en soorten en de beheerplannen zijn niet veranderd. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) geregeld.

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland is in het figuur op pagina 2 weergegeven. Op basis van een combinatie van de voorgenomen ingreep en de afstand tot de beschermde gebieden, wordt een inschatting gemaakt of het voorgenomen initiatief mogelijk een negatief effect op de beschermde natuurwaarden kan hebben.

In de Natura 2000-gebieden wordt gekeken of er mogelijk significante effecten te verwachten zijn (voortoets).

Voor de gronden in het Natuurnetwerk Nederland wordt beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken.

Alleen voor plannen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland dient het 'nee, tenzij ...'-toetsingskader doorlopen te worden (zie bijlage 2).

Voor kleinschalige ingrepen, zoals de sloop of bouw van enkele woningen of omvorming naar nieuwe natuur, wordt ervan uitgegaan dat geen verstoring optreedt als de afstand tot de beschermde gebieden > 250 meter bedraagt.

Bij grootschalige ingrepen of ingrepen met een grote invloedssfeer (bijvoorbeeld intensieve veehouderij) wordt een minimale afstand van 7,5 kilometer aangehouden.

2.2 Terreingesteldheid

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een terrein zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort beoordeeld. Gebouwen worden aan de buitenzijde en indien nodig van binnen beoordeeld op hun geschiktheid.

Omgang met artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (bijlage 3) wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

1. *Soorten van de Vogelrichtlijn. Artikel 3.1.*
2. *Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn. Artikel 3.5.*
3. *Overige beschermde soorten. Artikel 3.10*

In bijlage 4 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is, of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving. Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatie van effecten.

2.3 Soortbescherming

Op basis van één veldbezoek wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende gegevens. Daarnaast is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten (lit. 1). Tevens wordt een algemene inschatting gemaakt of de aangrenzende terreinen geschikt zijn als leefgebied voor beschermde soorten. Immers, bepaalde werkzaamheden kunnen uitstralingseffecten hebben op aanliggende terreinen. Bovendien kunnen de dieren die in omliggende terreinen aanwezig zijn ook het onderzoeksgebied benutten.

Foto 1: Bosrand langs grasperceel in het midden van het plangebied (percelen F 2846 en F 2847).

Foto 2: Ruigte met bosrand in het westen van het plangebied (perceel F 492 ged.).

Foto 3: Graslandperceel met op de achtergrond de bebouwing van Zetten.

Foto 4: Impressie van het bos binnen het plangebied (percelen F 52 ged. en F 492 ged.).

Foto 5: Vogelnest in een van de bomen.

Foto 6: Grote kaardenbol in de ruigte aan de westrand van het plangebied.

*Foto 7: Wond in een van de essen in het plangebied.
(Deze wond zit te laag om een mogelijk vleermuisverblijf te zijn, maar er zitten waarschijnlijk meer vergelijkbare wonden hoger in de boom.)*

Foto 8: Open plek in het bos die mogelijk dient als foerageergebied voor vleermuizen.

3 Resultaten en beoordeling

3.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt op grote afstand van de Natura 2000-gebieden Waal en Uiterwaarden Neder-Rijn. De werkzaamheden hebben een beperkte uitstraling; nadelige effecten op beschermde natuurgebieden zijn daardoor niet te verwachten. Instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar. Een nader onderzoek naar de mogelijke effecten voor Natura 2000-gebieden is niet nodig.

Het bosgebied maakt deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Binnen het GNN is in principe geen ruimte voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied aantasten, behalve als er een groot maatschappelijk belang mee gemoeid is en de ontwikkeling alleen op die specifieke locatie kan worden uitgevoerd.

In de regeling is een uitzondering gemaakt voor natuurbegraafplaatsen en kleinschalige recreatie. Deze gebieden zijn in de Omgevingsverordening Gelderland (lit. 2) opgenomen. Ontwikkeling van kleinschalige recreatie en/of natuurbegraafplaats binnen de GNN is alleen mogelijk indien:

- a) geen nieuwe gebouwen of bouwwerken worden opgericht en geen (half)verhardingen worden aangebracht;
- b) alleen menselijke overblijfselen en urnen worden begraven;
- c) de kernkwaliteiten van het GNN per saldo substantieel worden (aanleg van 1 ha nieuwe natuur of omvormen van 5 ha bestaande natuur naar doeltype per 150 graven of per ha kleinschalige recreatie);
- d) geen grondverzet plaatsvindt anders dan voor het delven van een graf of het begraven van een urn nodig is;
- e) het aantal graven maximaal 50 per hectare bedraagt.

Binnen het bosperceel (momenteel met bestemming 'Bos met waarden') behoort de omvorming tot een natuurbegraafplaats (en daarmee een bestemmingswijziging) volgens de omgevingsverordening tot de mogelijkheden.

Op dit moment is de precieze inrichting van het gebied onduidelijk. Ook is niet bekend of het terrein wordt ingericht als reguliere begraafplaats of als natuurbegraafplaats. Afhankelijk van de ligging en het soort begraafplaats zal een vergunning moeten worden aangevraagd voor het omvormen van een deel van het GNN. De uitstralingseffecten van een begraafplaats zijn beperkt en tasten de kernkwaliteiten van het GNN niet aan. Het ontwikkelen van een begraafplaats buiten het GNN heeft geen negatief effect op de kernkwaliteiten.

Beschermde gebieden	Afstand	Effect	Vervolg
Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn	3.0 km	Geen	Geen oriënterend onderzoek.
Natura 2000-gebied Waal	3.4 km	Geen	Geen oriënterend onderzoek.
Natuurnetwerk Nederland	0 m	Mogelijk	Afhankelijk van de ligging van de recreatie en de functie en de ligging van de begraafplaats: A) Vergunning aanvragen voor het ontwikkelen van een natuurbegraafplaats en kleinschalige recreatie binnen GNN. Plan opstellen om de kernkwaliteiten van het GNN in de omgeving van het plangebied substantieel te versterken. B) Bij reguliere begraafplaats ligging aanpassen zodat deze niet samen valt met het GNN. Uitstralingseffecten van een begraafplaats zijn verwaarloosbaar dus de kernwaarden van het GNN zijn niet in het gedrang.

3.2 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit twee delen. Het grootste gedeelte bestaat uit de percelen VBG02 F 52 (ged.), 429 (ged.), 2846 en 2847 en heeft een oppervlakte van ongeveer 4,5 ha (voor de ligging van de percelen met perceelnummers: zie bijlage 5). Deze percelen hebben nu de bestemming bos met waarden (foto 4) of agrarisch met waarden (foto 3). De bossen maken deel uit van landgoed Hemmen en liggen binnen Natuurnetwerk Nederland. Op dit gedeelte worden een begraafplaats met parkeerplaats ontwikkeld. Ook komt hier een deel groen met mogelijkheid voor recreatie. Na ontwikkeling zal het gebied ontsloten worden aan de Burgemeester Lewe van Aduardstraat.

Op het kleine, noordelijke, deel moet een woongebouw komen aan de Hoofdstraat. Dit gebied ligt op kadastraal perceel VBG02 F 2536 en heeft een oppervlakte van ongeveer 0.2 ha. Het gebied is momenteel in gebruik als graanakker en heeft de bestemming agrarisch met waarden.

Algemeen	Jong landgoedbos en agrarisch gebied.
Voorgenomen activiteit	Ontwikkeling begraafplaats met parkeergelegenheid, groen met recreatiefunctie en woongebouw.
Omgeving	Agrarisch gebied, jong landgoedbos en de kernen van de dorpen Hemmen en Zetten.
Bijzonderheden	Het gebied maakt voor een gedeelte deel uit van landgoed Hemmen.

3.3 Beoordeling biotoop

De bomen in de bossen binnen het plangebied staan dicht op elkaar. De bomen hebben een geringe omvang wat duidt op een jonge aanplant (<50 jaar). Voornaamste soorten zijn zoete kers, es, beuk en hazelaar. De ondergroei bestaat uit braam en gevlekte dovenetel en jonge uitlopers van de bovengenoemde boomsoorten. Op sommige plaatsen is de ondergroei zeer dicht. Door essentaksterfte is bij nagenoeg alle essen in het gebied de kroon afgestorven. Ook zijn er bomen omgevallen en zijn bij veel essen takken afgebroken.

In de bossen zijn goede foerageermogelijkheden voor vleermuizen. Scheuren in bomen, losse schorsplaten of vergroeiingen rond oude wonden kunnen mogelijk een verblijfplaats voor vleermuizen vormen. In het struikgewas in de ondergroei zijn voldoende nestmogelijkheden voor vogels. Er is tijdens het veldbezoek slechts één nest waargenomen, waarschijnlijk zijn er meer aanwezig.

In het westen van het gebied is een structuurrijk grasland dat tegen de bosrand aan ligt. Hier is een mantel/zoomvegetatie aanwezig op de overgang van grasland naar bos. In het grasland zelf zijn 3 groeiplaatsen van grote kaardenbol (niet beschermd) vastgesteld. De bosrand is mogelijk in gebruik als vliegroute voor vleermuizen.

Het grote grasland in het midden van het onderzoeksgebied bestaat voornamelijk uit Engels raaigras en rode klaver. Het is een intensief bemest grasland. Tijdens het veldbezoek zijn sporen van de mestinjecteermachine nog zichtbaar. Beschermd planten of diersoorten worden hier niet verwacht. De overgang van grasland naar bos is hier zeer abrupt wat de waarde van het grasland verder omlaag brengt.

Het meest noordelijk gelegen perceel van het plangebied was tijdens het veldbezoek in gebruik als graanakker. Het graan was vlak voor het bezoek geoogst waardoor het niet mogelijk was om beschermde dieren of plantensoorten te inventariseren. Op basis van het voorkomen van soorten in de omgeving worden beschermde soorten hier niet verwacht.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto
Gebouwen	Nee	-	
Water	Nee	Sloten die op de kaart aangegeven stonden zijn opgedroogd.	
Bepanting houtachtig	Ja	Jong landgoedbos.	1,4,5,7,8
Tuin/erf	Nee	-	
Agrarisch gebied	Ja	Voedselrijk grasland en graanakker.	1,2,3,6

3.4 Soortbescherming

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op waarnemingen van derden als waarnemingen tijdens de veldbezoeken.

Bij de beoordeling naar de mogelijke effecten op soortgroepen wordt enkel gekeken naar soorten die strikt beschermd zijn en niet naar de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt.

Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden.

Soortgroep	Biotoop geschikt	Beschermd soort aanwezig	Effect op soort
Planten	Nee	Nee	Nee
Vogels - algemeen	Ja	Ja	Nee ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Nee	Nee	Nee
Zoogdieren	Ja	Ja	Nee
Vleermuizen	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Vissen	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Ja	Mogelijk	Nee
Reptielen	Nee	Nee	Nee
Overige soorten	Nee	Nee	Nee

VOGELS ALGEMEEN

Binnen het plangebied is volop nestgelegenheid voor algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek is minimaal één nest vastgesteld. In de rest van de bossen en ook in het agrarisch gebied in de omgeving is veel nestgelegenheid voor vogels. Uit de NDFF zijn verschillende waarnemingen van vogels uit de omgeving van het plangebied bekend. Het betreft vrijwel alleen algemene zangvogels waarvan het zeer aannemelijk is dat ze ook binnen het plangebied broeden. Broedende vogels mogen nimmer verstoord worden.

De nesten van deze soorten zijn echter niet jaarrond beschermd.

Mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect op broedvogels in het gebied.

¹ Mits werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

VOGELS (JAARROND BESCHERMDE NESTEN)

Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van jaarrond beschermde soorten vastgesteld. In de NDFF zijn waarnemingen van bosuil, groene specht, grote bonte specht en koolmees in de omgeving bekend. Er zijn de afgelopen 10 jaar geen nesten van deze soorten in de omgeving van het plangebied ingevoerd. Deze vogelsoorten broeden in holten in bomen en de nesten vielen onder de Flora- en faunawet onder nestbeschermingscategorie 5. Het is in de nieuwe Wet natuurbescherming nog onduidelijk wat de status van de nestbeschermingscategorieën is. In het kader van zorgvuldigheid wordt daarom van de oude nestbescherming uitgegaan. Dit betekent dat de nesten van bovengenoemde soorten beschermd zijn als er niet voldoende nestgelegenheid in de omgeving aanwezig is. Hoewel de soorten in de omgeving aanwezig zijn, is het uitgesloten dat zich in het plangebied beschermde nesten bevinden. De bossen in het gebied hebben een geringe leeftijd. De bomen hebben een zeer geringe omvang en staan dicht op elkaar. Holten ontstaan pas op hogere leeftijd als het bos zich in de aftakelingsfase bevindt. Door hun omvang zijn de bomen verder onaantrekkelijk voor spechten. Het spechtengat dat in het gebied is aangetroffen betreft dan ook een proefboring en geen nestholte. **In het gebied zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig. Vanuit deze groep zijn er geen belemmeringen voor de plannen.**

ZOOGDIEREN

In het projectgebied worden verschillende zoogdieren verwacht die beschermd zijn onder artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om soorten als haas, konijn, vos, ree, veldmuis en bosmuis. Voor deze soorten geldt een algemene provinciale vrijstelling in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (lit. 3). Concreet betekent dit dat voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden. *De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht.* Voor deze diersoorten is in de omgeving van het plangebied voldoende leefgebied beschikbaar. Het plangebied is dus niet van essentieel belang voor het voortbestaan van deze soorten. De verwachting is dat het plangebied ook na de inrichting geschikt blijft als leefgebied. **Negatieve effecten worden voor deze soorten dan ook niet verwacht.**

VLEERMUIZEN

De bosrand heeft mogelijk een geleidende functie voor vleermuizen. Ook zijn er verschillende bomen met losse schors en beschadigingen die mogelijk voldoende ruimte bieden voor zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Kraam- en winterverblijfplaatsen worden niet verwacht omdat vleermuizen voor deze functies meer eisen stellen aan de boomholten. Dergelijke verblijven bevinden zich dan ook vaak in naar boven ingerotte spechtengaten, die op basis van de leeftijd van het bos op deze locatie kunnen worden uitgesloten. **Er wordt geadviseerd om een nader onderzoek naar vleermuizen uit te voeren indien bomen gekapt worden of als de bosrand omgevormd wordt om verblijfplaatsen van deze soortgroep uit te kunnen sluiten. Functies voor vleermuizen zijn mitigeerbaar en vormen derhalve geen belemmering voor een bestemmingsplanwijziging.**

AMFIBIEËN

Door het gebied loopt een sloot op de scheiding van het raaigrasland en het bos. Tijdens het veldbezoek stond deze sloot leeg, maar in het voorjaar is deze mogelijk wel watervoerend. Dit is de paartijd voor amfibieën die de sloot dan mogelijk als voortplantingswater gebruiken. Er is in de omgeving in de afgelopen 10 jaar slechts één melding van een amfibie gedaan. Dit betrof een kleine watersalamander in de bebouwde kom van Zetten. Er zijn uit de wijde omgeving van het plangebied geen waarnemingen van zwaarbeschermd amfibieën bekend. Er worden in het deelgebied naast kleine watersalamander alleen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad verwacht. Deze zijn beschermd onder artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Binnen de provincie Gelderland geldt een algemene vrijstelling voor deze soorten. *De zorgplicht blijft echter wel van kracht.* Voor deze diersoorten is in de omgeving van het plangebied voldoende leefgebied beschikbaar. Het plangebied is dus niet van essentieel belang voor het voortbestaan van deze soorten. De verwachting is dat het plangebied ook na de inrichting geschikt blijft als leefgebied. **Negatieve effecten worden voor deze soorten dan ook niet verwacht.**

4 Conclusie effectbeoordeling

4.1 Algemeen

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek is getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde soorten kunnen hebben. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.

Wanneer er geen beschermde soorten aanwezig zijn (of verwacht worden) kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden. Als het op basis van de quickscan aannemelijk is dat er beschermde soorten (kunnen) voorkomen én dat de voorgenomen plannen deze zouden kunnen beïnvloeden, zijn er vervolgstappen nodig.

4.2 Projectlocatie

Onderdeel	Conclusie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed de Natura 2000 in de omgeving. De invloed op het Gelders Natuurnetwerk is afhankelijk van de gekozen inrichting. Afhankelijk van de ligging en de functie van de begraafplaats en de kleinschalige recreatie: A) Omgevingsvergunning aanvragen voor het ontwikkelen van een natuurbegraafplaats en kleinschalige recreatie binnen GNN. Plan opstellen om de kernkwaliteiten van het GNN in de omgeving van het plangebied substantieel te versterken. B) Bij reguliere begraafplaats ligging aanpassen zodat deze niet samenvalt met het GNN. Uitstralingseffecten van een begraafplaats zijn verwaarloosbaar, dus de kernwaarden van het GNN zijn niet in het geding. Voor een reguliere begraafplaats binnen het GNN geeft de omgevingsverordening geen ruimte. C) Voor de percelen buiten de GNN zijn er geen belemmeringen van de natuurwetgeving voor een bestemmingsplanwijziging.
Beschermde soorten	In het gebied zijn verblijfplaatsen van vleermuizen op basis van dit onderzoek niet uit te sluiten. Ook vormt de bosrand mogelijk een essentiële verbindingszone voor vleermuizen. Voor het uitvoeren van de voorgenomen maatregelen wordt geadviseerd: 1. Onderzoek te doen naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functie van het gebied voor vleermuizen volgens het vigerende Vleermuisprotocol indien bomen gekapt worden of als de bosrand wordt aangetast.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd dient <u>rekening gehouden te worden met broedende vogels (met name merel)</u>. Vogels die broeden mogen nimmer verstoord worden indicatief van half maart tot half augustus).

LITERATUUR

1. Nationale Databank Flora en Fauna
Geraadpleegd op 4 augustus 2017
2. Provincie Gelderland, juni 2017
Omgevingsverordening Gelderland
(<https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc04>) Geraadpleegd op 07-08-2017
3. Provincie Gelderland, februari 2017
Provinciaal blad, jaargang 2017, nr. 435
(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2017-435.html>)
Geraadpleegd op 07 augustus 2017
4. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging, 2017
Vleermuisprotocol

BIJLAGEN

1. Verklarende woordenlijst

ZORGPLICHT

De zorgplicht houdt in dat de in het wild levende dieren en planten en hun omgeving zo min mogelijk verstoord mogen worden. En dat te allen tijde schade zo veel mogelijk voorkomen wordt.

Enkele voorbeelden van zorgplicht:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden in een rietveld wordt gecontroleerd op broedgevallen en vogelnesten.
- Kikkers en padden die tijdens baggerwerkzaamheden gevonden worden, worden direct overgezet in een deel van de sloot die niet gebaggerd wordt. De dieren worden uitgezet in de modder waarin ze gevonden zijn, zodat ze niet meteen opgegeten worden door reigers.
- Voorafgaand aan graafwerkzaamheden worden takkenhopen met bladeren doorzocht op de aanwezigheid van overwinterende egels. Bij het aantreffen van een egel wordt deze in een zelfde soort takkenhoop met bladeren buiten het te vergraven gebied teruggeplaatst.
- Bij nieuwbouw aan de bos rand in een gebied met veel vleermuizen wordt geen buitenverlichting aangebracht. Dit om de lichtvervuiling tot een minimum te beperken.

ZORGVULDIG HANDELEN

Zorgvuldig handelen houdt in dat compenserende of mitigerende maatregelen aangetoond moeten werken, voordat de ingreep uitgevoerd wordt. Pas als de maatregelen geaccepteerd zijn door de betreffende beschermde soorten, mag de originele habitat aangetast worden.

GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

De gunstige staat van instandhouding is werkzaam op lokale populaties en hun leefomgeving.

Bijvoorbeeld:

In een poel in het weiland van een boer bevindt zich een populatie poelkikkers. De gunstige staat van instandhouding is niet aangetast zolang de populatie poelkikkers in deze poel kan voortbestaan. Dit betekent dat de poel in een goede staat moet blijven verkeren. Raakt de poel vervuild, verdroogd of als hij in zijn geheel verdwijnt, dan zal ook de populatie poelkikkers verdwijnen.

Bij de gunstige staat van instandhouding gaat het niet om het voortbestaan van alle poelkikkers in Nederland of in Europa; het betreft een lokale situatie.

PASSENDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode is een generieke ontheffing voor de beschreven maatregelen in de beschreven situaties voor de in de gedragscode genoemde beschermde soorten. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen.

Sommige gedragscodes zijn enkel geldig voor bestendig beheer en onderhoud. Niet alle gedragscodes zijn geldig voor strikt beschermde soorten.

GOEDGEKEURDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode mag pas als generieke ontheffing gebruikt worden wanneer deze is goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen Ministerie van LNV). De gedragscodes zijn vijf jaar geldig en dienen daarna opnieuw door de Minister beoordeeld en goedgekeurd worden. De Minister kan in het goedkeuringsbesluit beperkingen stellen voor het gebruik van de gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes en hun goedkeuringsbesluiten zijn in te zien op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

2. Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen.

De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

3. Relevante wetsartikelen van de Wet natuurbescherming

Artikel 1.10: Doel van de Wet

1. Deze wet is gericht op:
 - a. het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
 - b. het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
 - c. het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Artikel 1.11: Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1: Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5: Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn, Verdragen van Bern & Bonn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10: Beschermingsregime overige soorten

- I. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

4. Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooiresten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - Type dakbedekking (pangedekt, ruimte bij daktrim platte daken etc.)
 - Materiaalgebruik (isolatie, hout, metaal)
 - Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens, open stootvoegen)
 - Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren / stootvoegen / ventilatieroosters)
 - Aanwezigheid en type zonneschermen
 - Aanwezigheid en onderhoudstaat van vogelschroot / gootdrains / dakramen / dakkapellen / kielgoten / loodslabben en dergelijke

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingzones
- Landhabitat van amfibieën

5. Detailkaart plangebied

